

Modul 5: Učno svetovanje

TRAIN

Profesionalizacija opismenjevanja in osnovnega izobraževanja – osnovni moduli za usposabljanje učiteljev TRAIN

Modul 5: Učno svetovanje

Monika Tröster / Adelgard Steindl
German Institute for Adult Education (DIE)
Leibniz Centre for Lifelong Learning

Gradivo za razdeljevanje na seminarju

Izvedba tega projekta je financirana s strani Evropske komisije. Vsebina publikacije je izključno odgovornost avtorja in v nobenem primeru ne predstavlja stališč Evropske komisije.

Modul 5: Učno svetovanje

Vaja: Učni list 2 Domnevanje

Prosimo, odgovorite na vprašanja in/ali dokončajte stavke.
Pomembno: Enkrat "se morate" zlagati!

1. Kaj je bila v otroštvu moja najljubša igrača ali igra?

2. Kot otrok, sem se bal, kadar

3. Rad se spominjam

4. Kot učenec sem študiral _____.

Modul 5: Učno svetovanje

Premislek o lastnih učnih izkušnjah –

Proces / usmerjanje:

- Prosimo, poskusite se spomniti učnih izkušenj.
 - Katere so vam ostale v lepem spominu?
 - Kdaj ste pri učenju naleteli na ovire?
- **PROSIMO, BODITE POZORNI** Gre za učne izkušnje na splošno, ne samo za izkušnje iz šole.
- Prosimo, da na kratko odgovorite na vprašanja spodaj in se potem pogovorite o odgovorih.

Učna situacija, v kateri sem posebej užival ...

- Za kaj je šlo?
- Kje se je zgodilo?
- Kdo je sodeloval?
- Kako sem sodeloval sam?
- Kakšen je bil rezultat?
- Kako sem se počutil?
- Kako je po mojem mnenju ta izkušnja vplivala name do danes?

Situacija, katera je bila glede učenja popoln neuspeh ...

- Za kaj je šlo?
- Kje se je zgodilo?
- Kdo je sodeloval?
- Kako sem sodeloval sam?
- Kakšen je bil rezultat?
- Kako sem se počutil?
- Kako je po mojem mnenju ta izkušnja vplivala name do danes?

Modul 5: Učno svetovanje

Delo s primerom – Učni list 3

- **Pojavne oblike učnih težav**
- **Sestavni deli svetovanja in uvod v učno svetovanje**

Obdelava / usmerjanje:

Korak I. Priprava primera a)

Gre za učno situacijo na vašem tečaju, ki vas preveč zaposluje.

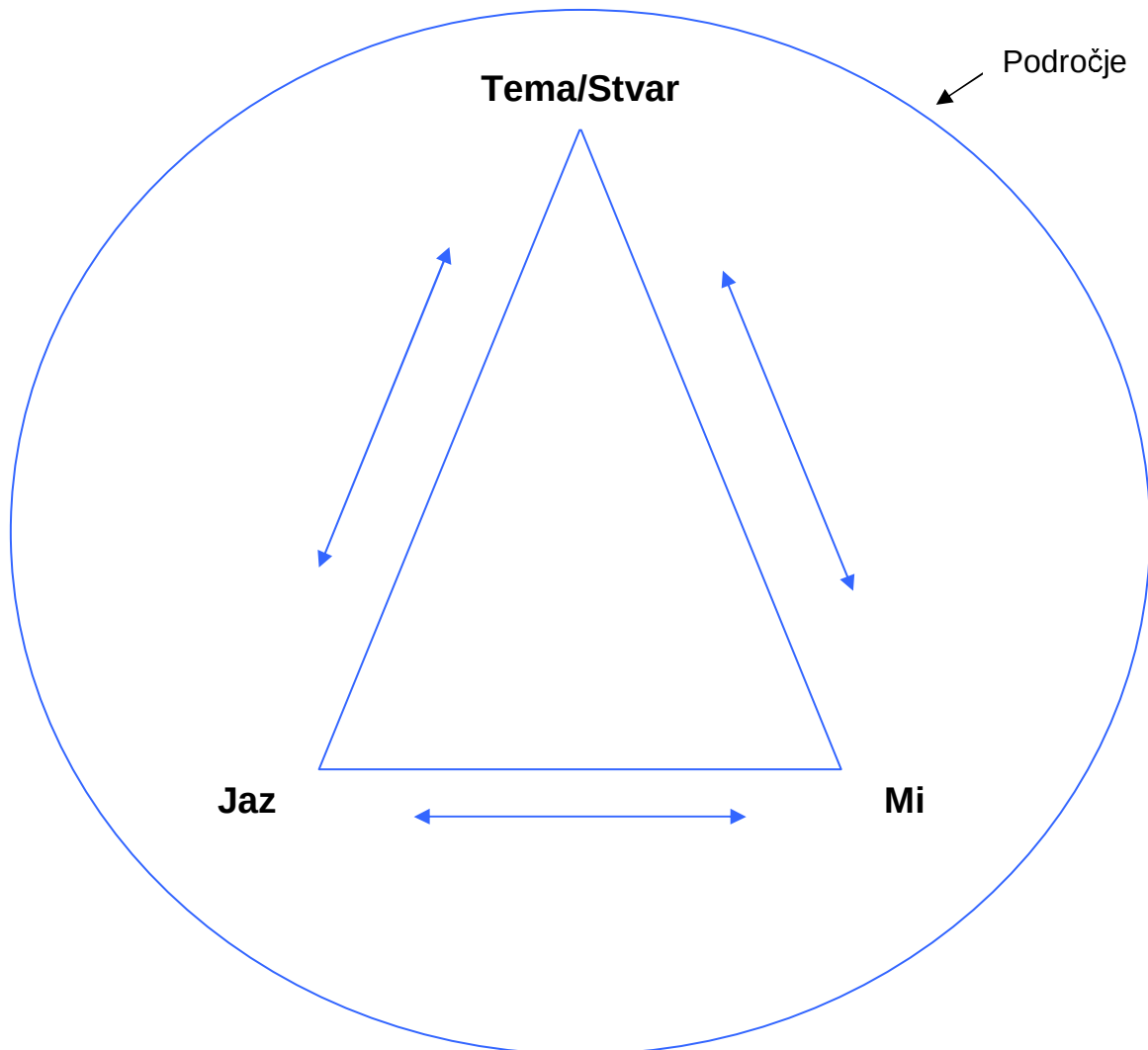
- Za kaj gre? (Vsebina težave)
- Prosim, da na kratko predstavite ljudi, ki v njej sodelujejo.
- Prosim, da čimbolj specifično opišete udeležence (vedenje, signali, jezik ...).
- Kaj so po vašem možni vzroki za to?
- Kaj veste o možnih virih in učnih preferencah vaših udeležencev?
- Prosim, da premislite o lastni udeležbi v tej situaciji

Prosim, da delate zapiske (individualno delo).

Modul 5: Učno svetovanje

Korak II. Priprava primera b) (individualno delo)

Model IOT

Interakcija, osredotočena na temo (IOT)
Ruth C. Cohn

Usmerjanje:

Za kaj gre? Kakšen je dejanski proces?
Kdo sodeluje?
Kakšno je osebno sodelovanje / udeležba?

Prosimo, da odgovorite na vprašanja in prenesete zapiske v model IOZ. Prosimo, da v grobem določite, kaj hočete povedati za vsakega od treh najbolj pomembnih elementov.

Modul 5: Učno svetovanje

Korak III. Nadaljnje razvijanje primera

Prosimo, da se v skupinah po tri pogovorite o svojih primerih. Upoštevajte naslednja pravila:

Oseba 1 – izbere osebo, ki bo predstavila svoj primer,

Oseba 2 – aktivni poslušalec, zastavlja vprašanja glede predmeta (Prosimo, bodite pozorni: povsem se vzdržite lastnih namigov in komentarjev!),

Oseba 3 – poskrbi, da se upošteva pravila razpravljanja (glejte spodaj) in časovni okvir.

Pravila razpravljanja

- **Protagonist/izbrana oseba** predstavi svoje rezultate, za to ima na voljo največ sedem minut! Potem izbere aktivnega poslušalca in se obrne nanj.
- **Aktivni poslušalec** se osredotoči na sposobnost poslušanja. Vzdržati se mora vrednotenja, ocenjevanja ali predstavljanja lastnih izkušenj. Lahko samo zastavlja vprašanja v zvezi s predmetom, npr. Ali sem vas prav razumel, da ?
- **Opazovalec** poskrbi, da se aktivni poslušalec drži časovnega okvira in pravil.

(Udeleženci delajo izmenično v vseh vlogah)

Ovrednotenje v skupini s tremi udeleženci

Skupno ovrednotenje

Modul 5: Učno svetovanje

Smernice za pripravo pogovora z učnim svetovanjem - Učni list 4

V zvezi z okoljem

- Kako dolgo bo trajal pogovor?
- Kje in v kakšnih okoliščinah se bo odvijal?

V zvezi z orisom in definicijo predmeta

- Kaj je namen pogovora?
- Kateri posamezni vidiki se omenjajo?
- Kaj je dejanska tema?

V zvezi z načrtovanjem procesa

- Kako strukturiram pogovor? (faze pogovora)
- Kakšne spodbude uporabljam?
- Katere rezultate je treba doseči?
- Kako se zavaruje rezultate?

V zvezi s tehniko in instrumenti

- Katere instrumente potrebujem? (osebni računalnik, kreativni materiali, stenski časopis itd.)

V zvezi s sporazumnimi cilji

- Kateri točno so lahko sporazumni cilji?

Modul 5: Učno svetovanje

Smernice za igranje vlog v “pripravi pogovora z učnim svetovanjem“

Informacije v zvezi s funkcijo in postopkom

Učni list 5

Pri igranju vlog opustimo zdajšnjo vlogo in z njo povezana pričakovanja ter si predstavljamo vedenje v določeni vlogi glede na druge vloge.

Prosimo, bodite pozorni: pri igranju vlog gre za umetno ustvarjene situacije, ki pa udeležencem vseeno lahko zagotovijo zanimive spodbude, do katerih ne pride, če se položaja lotevamo samo na teoretični ravni.

Igranje vlog ima lahko različne **funkcije**. V našem primeru gre predvsem za: boljše poznavanje samega sebe.

- Večjo pripravljenost sodelovati
- Zamenjavo gledišča
- Premislek o vlogi/vlogah
- Več odločanja in večjo odgovornost

Kaj se zahteva od udeležencev?

- Da so pripravljeni igrati vloge in so sposobni igranja vlog
- Da so pripravljeni “izražati” samega sebe – s tem pa pripravljeni na to, da so v središču pozornosti
- Da so pripravljeni in sposobni premišljevali

Faze igranja vlog

Faza I: Priprava na igranje vlog

- Pojasni se predmet in okolje.
- Dodeli se vloge.
- Vloge se vadi. (Prosimo, bodite pozorni: temu delu je treba nameniti dovolj časa in podpore.
- Določi se kriterije opazovanja.

Faza II: Igranje vlog – faza igranja

- Trajanje: od 10 do 15 minut
- Obstajajo različne vrste igranja vlog. Iste vloge morajo igrati različni ljudje.
- Zaključek: prenehajte z igranjem vlog in udeleženci naj se vrnejo k “običajnemu” delu.

Faza III: Ovrednotenje igranja vlog

- Poročilo glavnih protagonistov in drugih udeležencev
- Poročilo opazovalcev
- Poročilo vodstva seminarja
- Splošna razprava
- Posledice in možnosti za prenos

Modul 5: Učno svetovanje

Igranje vlog: Analiza – Učni list 6

Prosimo, da ste pozorni:

Preden se izvede ovrednotenje, je treba zaključiti igranje vlog.

- Najprej poročajo glavni protagonisti in/ali vsi udeleženci.
 - o Kako ste doživeli vlogo?
 - o Kaj ste si posebej zapomnili?
 - o Česa niste pričakovali?
- Poročilo opazovalcev:
 - o Kaj bi povedali v zvezi s kriteriji opazovanja, o katerih ste se predhodno sporazumeli?
 - o Kaj ste še opazili?
 - o Kako ste doživeli vlogo?
- Vodstvo seminarja poroča o
 - o Splošnem procesu
 - o Posameznih delih
 - o Individualnih pogledih
- Generalna razprava
 - o proces
 - o končni sklepi
- Posledice in možnost prenosa

Prosimo, bodite pozorni:

Ko opazovalci poročajo ali ko poteka splošna razprava, je pomembno, da se udeležence igranja vlog ne ogovarja neposredno. Na primer: imeli ste - imeli so ... O udeležencih naj se govori v tretji osebi.

Modul 5: Učno svetovanje

Sodelovalno svetovanje – Učni list 7

Korak 1: Protagonist na kratko opiše svoj primer

Korak 2: Udeleženci skupnega sestanka postavljajo vprašanja v zvezi z razumevanjem – kaj, zakaj, kako, kateri:
Prosimo, bodite pozorni: Brez vrednotenja, primerjav, predlogov rešitev

Korak 3: Protagonist se umakne v ozadje in nadaljuje zunaj skupine, ostane pa v isti sobi.

Korak 4: Udeleženci skupnega sestanka predlagajo spremembe:
Po moje je v tej situaciji treba ...
V tej situaciji bi poskusil ...

Korak 5: Zabeleži se vse predloge, a se jih ne komentira.
Končni razmislek protagonista
Protagonist se vrne v skupino, prebere predloge in jih ovrednoti sam zase.

- Je sprejemljivo in/ali možno
- Se ne omenja
- To bi rad izvedel

Prosimo, bodite pozorni: če je potrebno, določite prednostne naloge.

Korak 6: Končni premislek na skupnem sestanku

Modul 5: Učno svetovanje

Učno svetovanje – didaktično načelo v procesu poučevanja-učenja Vprašanja v premislek učiteljem

Učni list 8

Učno vedenje, učna stopnja udeležencev

Vprašanja:

Kako ugotoviti

- učno vedenje,
- učno stopnjo udeležencev v mojem razredu?

Učne težave (zastoji, blokade, čas učenja, stres, ovire)

Vprašanja:

- Kaj kot učitelj vem o tem?
- Kdaj (v katerih situacijah, pri katerih predmetih) je učenec blokiran?
- Kako doživljam te učne težave? Pojavne oblike do ...
- Kaj najverjetneje prispeva k tem učnim težavam?
- Vedenje, pojavne oblike, ki sem jih doživel sam, so ...

Učne preference udeležencev

Vprašanja:

- Kaj vem o njih?
- V katerih situacijah in pri katerih predmetih udeleženci razkrijejo svoje preference?
- Moja opažanja v zvezi s tem

Ponudbe

Vprašanja:

- Ali svoje ponudbe oblikujem v skladu s tem?
- Katere ponudbe razvijam in katerih ne?
- Kako formuliram ponudbe?

Učni cilji

Vprašanja:

Ali moje ponudbe zagotavljajo učne cilje, ki so jih udeleženci sposobni doseči?

- Ali med učnimi cilji obstajajo vmesni cilji (majhni cilji)?
- Kako jih zaščitim?

Modul 5: Učno svetovanje

Sporazum:

Vprašanja:

- Ali oblikujem
 - o sporazume,
 - o dogovore
- z udeleženci v skladu s procesom poučevanja in učenja?

Učno svetovanje

Vprašanja:

- o Ali poteka splošno učno svetovanje?
- o V kakšnem obdobju?
- o Koliko časa namenjam učnemu svetovanju?

Modul 5: Učno svetovanje

Delovni list za vprašanja v premislek učiteljem **Učni list 9**

Asociacije in osrednja vprašanja:

- Jaz / Jaz ne
- To zame ni enostavno
- To je sestavni del mojega dela
- Ali občasno preverim svoje postopke? Kako ?
- Ali dokumentiram svoje delo v tem kontekstu? Kako?
- Na kaj se hočem osredotočiti bolj natančno?